

PATENTNI SPIS BR. 10515

Dobričanin L. Miloš, Skoplje, Jugoslavija.

Zapušač za flaše i slično posudje.

Prijava od 6 decembra 1932.

Važi od 1 maja 1933.

Ono što čini novost ovoga pronalaska jeste osposobljenje zapušača da se — pomoću dodatih mu sastavnih delova — bez upotrebe ma kakvih pomoćnih sredstava (spiralnih burgija i dr. danas postojećih sprava, koje se zbog higijenskih i raznih tehničkih mana nisu pokazale dovoljno praktične i savršene, da bi njihova upotreba potpuno zadovoljila higijenske i dr. uslove) zapušač može vaditi iz flaše — boce i sličnih posuda — i njim posuda ponovo zatvarati, a da se pri tome zapušač ne krza, ne lomi i uopšte ne šteti, čime se osposobljava za praktičnu, laku i dugotrajnu upotrebu. Pored ostalog blagodareći ovome zapušaču, tečnost i ostale namirnice čuvane u flašama i sličnom posudu, mogu se održavati u savršenoj čistoći i zaštititi od kvara i dodira sa prašinom i drugim škodljivim sastojcima iz vazduha i uopšte spolja.

Konstrukcija ovog zapušača — kompletnog — i njegovih sastavnih delova pokazana je u priloženom nacrtu, čije pojedine slike predstavljaju:

a) Sl. 1 predstavlja trup (glavni deo) zapušača. Pojedini vidni delovi zapušačevog trupa na ovoj slici obeleženi su slovima i to: sa A donja (unutrašnja uža) čeonu strana; sa B gornja (spoljna šira) čeonu strana; sa C prstenasti žljeb na donjoj čeonu strani zapušačevog trupa; sa D kružno udubljenje na sredini donje čeonu strane trupa (i žljeb i udubljenje služe za smeštaj — ležište dugmeta, sl. 2); sa E cevasti kanal, koji ide duž zapušačevog trupa od kružnog udubljenja na donjoj čeonu strani i — kao što je na slici

pokazano — izbija na sredini gornje čeonu strane trupa; sa F obeležene su bočne strane trupa.

b) Sl. 1a predstavlja uzdužni presek (duž cevastog kanala E) zapušačevog trupa, na kome se vide — samo u preseccima — svi delovi pomenuti i obeleženi istim znacima kao i u sl. 1 (A — donja i B — gornja čeonu strana; C — preseci prstenastog žljeba; D — kružno udubljenje na donjoj čeonu strani; E — cevasti kanal; i F — bočne strane zapušača).

c) Sl. 2 predstavlja dugme zapušačevo — uzdužni profilni presek. I na ovoj slici pojedini delovi obeleženi su slovima i to: sa G kapa — najširi spoljni pečurkasto-kružni deo dugmeta; sa H vrat — srednji najtanji — osasti — deo dugmeta; sa I vrh — kupasti (unutrašnji) deo dugmeta; sa J jedan od dva naspramna žljeba na vrhu dugmetovom koji se pružaju od vrata duž vrhova strana — ka njegovoj završnoj tački; K — kružni prstenasti žljeb dugmetove kape.

d) Sl. 2a predstavlja spoljni čeonu izgled kape zapušačevog dugmeta i obeležena je sa G — oznakom kape.

e) Sl. 2b predstavlja unutrašnji čeonu izgled zapušačevog dugmeta, gde su obeleženi: sa G — kapa od koje se vidi spoljna kružna ivica i deo žljeba sa oznakom K; sa I — vrh zapušačevog dugmeta, i sa J — dva naspramna (suprotna) žljeba na dugmetovom vrhu.

f) Sl. 3 predstavlja držač zapušačev, koji je pomoću vezice (4) spojen sa zapušačevim dugmetom (2). Na ovoj slici označena su dva glavna dela držača i to:

sa L krajevi, i sa M žljeb, koji služi za obvijanje vezice oko držača.

g) Sl. 4 predstavlja vezicu zapušačevu — sa oznakom (4), koja međusobno spaja dugme (2) i držač (3) zapušačev.

h) Sl. 5 predstavlja četvorokraki zaštitnik zapušačev, čiji su delovi označeni: sa O teme zaštitnikovo — okruglo; sa N kružno probiveni otvor u središtu temena, i sa P četiri kukasta kraka zaštitnikova.

i) Sl. 5a predstavlja presek zaštitnika — vertikalni — u kome su svi delovi označeni istim oznakama kao i na slici 5 (sa O teme; sa N kružni otvor, i sa P kraci zaštitnika).

j) Sl. 6 predstavlja uzdužni presek — kombinacijom svih pomenutih konstruktivnih delova — konstruisanog zapušača, gde su označeni (prama rednim brojevima slika) svi delovi brojevima i to: sa 1 — trup, sa 2 — dugme, sa 3 — držač, sa 4 — vezica i sa 5 — zaštitnik zapušačev.

k) Sl. 7 predstavlja potpuno konstruisan zapušač sa svima — delimično ili potpuno — vidljivim napred pomenutim konstruktivnim delovima. I ovde su pojedini konstruktivni delovi obeleženi — označeni — brojevima i to: sa 1 — trup, sa 2 — dugme, sa 3 — držač, sa 4 — vezica, i sa 5 — zaštitnik zapušačev.

Kao što se vidi iz već izloženog, novi zapušač sastavljen je iz pet konstruktivnih delova, a to su:

1. Trup (1) zapušačev, čiji je spoljni oblik i veličina (veličine mogu biti razne: od najmanjih do najvećih) u glavnom istovetan kao i kod danas postojećih zapušača, s tom razlikom, što je: na donjem — užem — delu trupa sa (donje) čone strane (A) usečen prstenasti žljeb (C) dva do tri (po potrebi i više) milimetra udaljen od spoljne obodne ivice pomenute strane. Ovaj je žljeb širok 2—3 mm, a dubok 2—2½ mm. No prema potrebi sve dimenzije na ovim kao i na ostalim delovima mogu se povećavati ili smanjivati. U kružnom središtu opisanog žljeba nalazi se kružno udubljenje (D) iskopano sa kosim proširavanjem i kupastim završetkom u pravcu i smislu dužine trupa ka spoljnoj (široj) čonoj strani (B) (Vidi sl. 1 i 1a). Duž središta zapušačevog trupa (1) od kružnog udubljenja (D) na donjoj čonoj strani (A), pa do spoljne — gornje — čone strane (B), probiven je cevasti kanal (E) koji izlazi van tačno kroz središte spoljne — gornje — čone strane (B) (Vidi sl. 1 i 1a pod napred navedenim oznakama — u nacrtu).

Opisani prstenasti žljeb (C) sa kružnim udubljenjem (D) na donjoj čonoj strani (A) zapušačevog trupa (1) služi za smeštaj dugmeta (2), a cevasti kanal (E) za provlačenje vezice (4), o kojima će biti reči niže.

Trup zapušačev građen je od istovetnog — mekanoelastičnog — materijala, od koga se grade i danas postojeći zapušači.

2. Dugme (2) zapušačev, koje se sastoji iz tri dela: kape (G), vrata (H) i vrha (I). Kapa je spoljni i najveći — kružni — deo dugmeta sa svoje spoljašnje strane pečukarsto zaobljen (G — sl. 2a), dok joj je unutrašnja strana između obodne ivice i vrata (H) udubljena kosim prstenastim žljebom (K). Obodna ivica dugmetove kape (G) naleže u prstenasti žljeb (C) usečen na donjoj čonoj strani (A) zapušačevog trupa (1) i tako sprečava prodiranje tečnosti iz flaše u kružno udubljenje (D) zapušačevog trupa, i pod potezom držača (3), pomoću vezice (4) izbacuje zapušač napolje uz sadejstvo ostalih delova dugmeta. Vrat (H) je vretenasti — osasti deo dugmeta (2) između kape (G) i vrha (I). Služi za obvijanje i pričvršćavanje vezice (4) za dugme zapušačev (2) (Vidi sl. 2 i 4). Vrh (I) je unutrašnji — kupasti — deo dugmeta u prečniku širi od vrata, a užu od kape. Duž kupastog dela vrha usečena su dva naspamna žljeba (J) u pravcu od vrata ka špicastom završetku dugmetovog vrha. Služe da se niz njih spuste krajevi (strukovi) vezice (4), kako bi zatim spojeni i upredeni izbili kroz cevasti kanal (E) van na gornjoj — spoljnoj čonoj strani (B) zapušačevog trupa (1) i spojili se sa držačem (3).

Dugme je građeno — u običnim slučajevima — od tvrdog (bukovog, breštovog, orahovog i dr.) drveta, a u slučaju potrebe veće jačine, i od metala, kojom bi prilikom na kapu (G) dugmeta (2) trebalo navući gumenu (ili od koje druge materije građenu) navlaku istovetnog oblika kao i kapa, i na taj način tečnost i sl. namirnice zaštititi od dodira sa metalom i izbeći sve mogućnosti zbog toga.

3. Držač (3) građen od tvrdog drveta ili metala, valjkast sa ovalnim usecima krajeva (L) zadebljanih ka žljebu (M). Služi da se pomoću vezice (4) obvijene i pričvršćene za nj u žljebu (M), i utvrđene za dugme (2) zapušačev, potezom dva prsta ruke za krajeve (L) zapušač izvuče iz flaše, odnosno slične posude.

Dimenzije držača kao i ostalih konstruktivnih delova određuje se prema po-

trebi veličine samog kompletiranog zapušača.

4. Vezica (4) građena od jake končaste materije dovoljno otporne protiv kidanja (lanenog kanapa — običnog ili protkanog tankom žicom —, ili pak od tanke za to podesne žice). Upredena je i svojim krajevima vezana za vrat (H) dugmeta (2), i (pošto je provučena kroz cevasti kanal — E zapušačevog trupa 1) za držač (3). Služi da se potezom iste, pomoću pomenutih delova, zapušač može — prema potrebi — izvući iz flaše. Dužina i debljina vezice određuje se prema stvarnoj praktičnoj potrebi i veličini ostalih delova zapušača.

5. Okrugli četvorokraki zaštitnik (5) građen od jakog lima (pleha) ili metala sa okruglo probivenim otvorom (N) u sredini njegovog takođe okruglog (kružnog) temena (O) i sa četiri jednaka kukasta kraka (P) — na vrhovima zaoštrena. Služi za to da ubadajući se svojim kracima (P) u telo zapušačevog trupa (1) na gornjoj spoljnoj čeonj strani (B) na koju naleže svojim temenom (O) i poklapa se otvorom (N) tačno sa otvorom cevastog kanala (E), te na taj način štiti ivice kanala, odnosno telo trupa od krzanja usled pokretanja vezice (4) pri vadeњу zapušača iz flaše (vidi sl. 6).

Unutrašnja ivica zaštitnikovog otvora (N) ne sme biti oštra, već svojim obodom blago povijena (vidi sl. 5a kod N), i

oštrim rezom ubodena u telo zapušačevog trupa (vidi sl. 6 pod oznakom 5 — unutrašnji deo do vezice 4). Na ovaj način zaštićava se vezica (4) od sečenja i krzanja usled trenja o pomenutu ivicu. Zaštitnikovi kraci (P) zaoštreni su na vrhovima i nose po jedan u suprotnom smislu okrenut koso isečen zub — oštar. Ovi zubi sprečavaju vadenje, jednom ubodenog, zaštitnika iz tela zapušačevog trupa.

Patentni zahtev:

Zapušač za flaše — i slično posude — naznačen time, što je zapušačev trup (1) sa donje čeonj strane (A) snabdeven prstenastim žljebom (C) i kružnim udubljenjem (D) zatim probiven uzdužnim cevastim kanalom (E) kroz središte spoljnog čeonog dela — strane (B) trupa, pri čemu je spoljna čeonj strana (B) zaštićena četvorokrakim okruglo probivenim zaštitnikom (5) i što je u udubljenju (D), odnosno žljebu (C) na donjem čeonom delu trupa smešteno dugme (2) spojeno vezicom (4) kroz cevasti središnji kanal (E) trupa sa držačem (3) na spoljnom čeonom delu zapušača u cilju: dugotrajne upotrebe zapušača, neposrednog (bez ikakvih pomoćnih sredstava), lakog i praktičnog otvaranja flaša i sličnog posuda.

